Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/1176

18.6.2025

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2025/1176,

annettu 23 päivänä toukokuuta 2025,

uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevien huutokauppojen esivalinta- ja valintakriteereistä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta 13 päivänä kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1735 ([1]) ja erityisesti sen 26 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Asetuksessa (EU) 2024/1735 säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään skaalaamaan nettonollateknologioiden ja niiden keskeisten komponenttien valmistuskapasiteettia unionissa. Näiden toimenpiteiden pitäisi lisätä nettonollateknologia-alan kilpailukykyä, houkutella investointeja ja parantaa puhtaiden teknologioiden markkinoille pääsyä unionissa. Asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklalla tuetaan tavoitetta kehittää ja ylläpitää teollista perustaa uusiutuvan energian teknologioiden käyttöönotolle, jotta voidaan turvata unionin energiahuolto ja välttää näiden teknologioiden saatavuuteen liittyviä riippuvuuksia. Tätä varten siinä edellytetään, että jäsenvaltiot soveltavat tiettyjä muita kuin hintakriteerejä vähintään 30 prosenttiin vuosittain huutokaupatusta jäsenvaltiokohtaisesta määrästä tai vaihtoehtoisesti vähintään kuuteen gigawattiin vuosittain jäsenvaltiokohtaisesti sellaisen uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottamiseksi, jossa käytetään mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a–j alakohdassa lueteltuja uusiutuvan energian teknologioita ([2]). Asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklassa otetaan käyttöön vaatimus soveltaa tiettyjä muita kuin hintakriteerejä esivalintakriteereinä, kun taas muiden kriteerien osalta jäsenvaltiot voivat joustavasti päättää huutokauppojensa suunnittelussa, soveltavatko ne niitä esivalinta- vai valintakriteereinä vai molempien kriteerien yhdistelmänä. Lisäksi asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan mukaan jäsenvaltioita ei estetä käyttämästä myös muita hintaan perustumattomia kriteereitä 26 artiklan 2 kohdassa lueteltujen kriteerien lisäksi.

(2) Säännöillä, joissa täsmennetään esivalinta- tai valintakriteerit, joita olisi sovellettava tietyistä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskeviin huutokauppoihin, pyritään helpottamaan asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklassa tarkoitettujen kriteerien suunnittelua ja soveltamista ja varmistamaan yhdenmukaisuus kaikkialla unionissa, samalla kun jäsenvaltioille jätetään riittävästi joustovaraa. Kriteerien yhdenmukaisen täytäntöönpanon pitäisi vähentää talouden toimijoille ja jäsenvaltioille aiheutuvia transaktiokustannuksia ja ehkäistä sisämarkkinoiden pirstoutumista unionin lisäarvon periaatteen mukaisesti. Tämä olisi tehtävä siten, että jäsenvaltioille annetaan riittävästi joustovaraa mukauttaa esivalinta- tai valintakriteerien soveltaminen huutokauppajärjestelmiensä rakenteeseen ja suunnitteluun, omiin erityispiirteisiinsä ja muihin julkisen politiikan tavoitteisiin liittyviin näkökohtiin toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Näiden kriteerien soveltaminen uusiutuvan energian huutokaupoissa ei saisi heikentää huutokaupan keskeisiä tavoitteita uusiutuvan energian nopean, tehokkaan ja kestävän käyttöönoton suhteen, ja sillä olisi varmistettava kilpailullinen tarjousmenettely ja oikeusvarmuus. Tässä asetuksessa täsmennetään esivalinta- tai valintakriteerit, joita olisi sovellettava tietyistä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevissa huutokaupoissa, jotta voidaan varmistaa, että nämä kriteerit suunnitellaan ja niitä sovelletaan puolueettomasti, läpinäkyvästi ja syrjimättömästi siten, että ne eivät johda kohtuuttomaan kustannusten nousuun.

([1]) EUVL L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

([2]) Tarkoitetut teknologiat ovat aurinkoteknologiat, mukaan lukien aurinkosähkö-, aurinkolämpösähkö- ja aurinkolämpöteknologiat; maatuuliteknologiat ja merellä tuotettavan uusiutuvan energian teknologiat; lämpöpumput ja geotermiset energiateknologiat; vetyteknologiat, mukaan lukien elektrolyysilaitteet ja polttokennot, jos niitä käytetään uusiutuvan energian tuotantoon; kestävät biokaasu- ja biometaaniteknologiat; kestävien vaihtoehtoisten polttoaineiden teknologiat, jotka ovat uusiutuvien polttoaineiden teknologioita.

(3) Vastuulliseen liiketoimintaan liittyvällä kriteerillä olisi varmistettava, että yritysten toiminta vastaa yhteiskunnan ja luonnon tarpeita. Kun uusiutuvan energian huutokaupoissa otetaan käyttöön vastuullista liiketoimintaa koskeva esivalintakriteeri, siinä olisi mentävä voimassa olevassa unionin lainsäädännössä säädettyjä huolellisuusvelvoitteita pidemmälle edellyttämällä, että tarjoajat käsittelevät due diligence -prosessin keskeisiä osatekijöitä huutokauppaan liittyvässä yleisessä liiketoiminnassaan, käyttäen lähtökohtana asiaa koskevaa kansainvälisten normien kehystä, johon kuuluvat muun muassa YK:n ohjaavat periaatteet yritysten ihmisoikeusvastuusta: "*Implementing the United Nations 'Protect, Respect and Remedy' Framework*", vastuullista liiketoimintaa koskevat OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, vastuullista liiketoimintaa koskevat OECD:n due diligence -ohjeet, monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskeva ILO:n kolmikantainen periaatejulistus sekä yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annettu unionin lainsäädäntö ([3]), erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1760 ([4]) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464 ([5]) ja komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772 ([6]). Tarjoajia olisi myös vaadittava ilmoittamaan julkisesti tätä varten toteutetuista toimista. Liiallisen byrokraattisen taakan välttämiseksi luonnollisilta henkilöiltä, yrityksiltä, jotka eivät kuulu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU ([7]) soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, ja uusiutuvan energian yhteisöiltä ei pitäisi edellyttää tämän lisävelvoitteen noudattamista, vaan niihin olisi sovellettava kevyempiä vaatimuksia, ja ne olisi vapautettava kokonaan vastuullista liiketoimintaa koskevan kriteerin soveltamisesta hankkeissa, joiden kapasiteetti on alle 10 MW. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin säilytettävä mahdollisuus ulottaa luonnollisiin henkilöihin, yrityksiin, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, ja uusiutuvan energian yhteisöihin velvoite toteuttaa toimia due diligence -prosessin keskeisten osatekijöiden käsittelemiseksi hankkeissa, joiden kapasiteetti on yli 10 MW. Vastuullista liiketoimintaa koskevan kriteerin noudattamisen arvioinnin olisi perustuttava delegoidun asetuksen (EU) 2023/2772 ([8]) liitteessä I vahvistettuihin due diligence -prosessin keskeisiin osatekijöihin.

(4) Energiantuotantolaitosten kyberturvallisuuden ja tietoturvan korkean tason varmistaminen on olennaisen tärkeää energian toimitusvarmuuden ja kriittisen energiainfrastruktuurin ylläpitämiseksi. Energia-alan kyberturvallisuusriskit voivat vaikuttaa kielteisesti uusiutuvan energian tuotantolaitosten rakentamisessa ja käytössä käsiteltävien tietojen luottamuksellisuuteen ja voivat vaikuttaa toiminnanharjoittajan kykyyn säilyttää laitoksen toiminnan hallinta. Uusiutuvan energian tuotantolaitoksiin kohdistuu suuri joukko toimitusketjuun liittyviä mahdollisia kyberturvallisuusriskejä, kuten toimitusketjun vakava ja odottamaton korruptoituminen, tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien poistuminen toimitusketjusta tai toimitusketjun toimijoiden käynnistämät kyberhyökkäykset, mukaan lukien erittäin kehittyneet ja itsepintaiset vihamieliset valtiolliset ja rikolliset toimijat.

(5) Sen varmistamiseksi, että kaikki tarjoajat käsittelevät asianmukaisesti kyberturvallisuus- ja tietoturvariskejä, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevissa huutokaupoissa olisi sovellettava esivalintakriteerejä, joissa tarjoajia vaaditaan toteuttamaan kyberturvallisuusriskien hallintatoimenpiteitä, ottamaan ne huomioon kyberturvallisuussuunnitelmassa ja varmistamaan, että kyseisiä toimenpiteitä sovelletaan niiden toimittajien tarjoamiin tieto- ja viestintätekniikan tuotteisiin tai palveluihin. Uusiutuvan energian tuotantolaitosten toimintaan liittyvien tietojen tallentaminen ja käsittely Euroopan talousalueen ulkopuolisilla lainkäyttöalueilla voi aiheuttaa uhkia laitosten turvallisuudelle ja koko järjestelmälle. Tavallista korkeampi tietosuojan taso on tarpeen

([3]) Erityisesti yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annettu direktiivi (EU) 2024/1760 (yritysvastuudirektiivi) sekä yritysten kestävyysraportoinnista annettu direktiivi (EU) 2022/2464, mukaan lukien delegoitu asetus (EU) 2023/2772 kestävyysraportointistandardien osalta, erityisesti liitteessä I oleva 61 kohta.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L 322, 16.12.2022, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

([6]) Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772, annettu 31 päivänä heinäkuuta 2023, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta (EUVL L, 2023/2772, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([8]) Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772, liitteessä I oleva 61 kohta.

laitoksen ja koko järjestelmän turvallisuuden varmistamiseksi tapauksissa, joissa tarjoaja kuuluu sellaisen kolmannen maan lainkäyttövaltaan, joka edellyttää, että tarjoaja ilmoittaa ohjelmistojen tai laitteiden haavoittuvuuksia koskevat tiedot kyseisen kolmannen maan viranomaisille ennen kuin näitä haavoittuvuuksia tiedetään hyödynnetyn. Tavallista korkeampi tietosuojan taso on tarpeen myös silloin, kun kyseisen kolmannen maan alueelta käsin toimivat uhkatoimijat ovat toteuttaneet haitallisia kybertoimia tai -kampanjoita sellaisen julkisen ilmoituksen mukaan, joka on annettu joko unionin puolesta osana EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoimiin ([9]) tai yhden tai useamman sen jäsenvaltion puolesta. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi erityisesti otettava huomioon kohdennetut rajoittavat toimenpiteet, joita unioni on määrännyt sellaisten kyberhyökkäysten estämiseksi ja niihin reagoimiseksi, jotka muodostavat ulkoisen uhan unionille tai sen jäsenvaltioille ([10]). Tietyn jäsenvaltion puolesta annetut julkiset ilmoitukset ovat erityisen merkityksellisiä kyseisen jäsenvaltion järjestämien huutokauppojen kannalta. Tällaisissa tapauksissa tarjoajien olisi esitettävä perusteltu kyberturvallisuussuunnitelma, jossa esitetään tekniset, operatiiviset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden huutokauppaan liittyvässä liiketoiminnassa käytetty tai tuotettu data tallennetaan ja käsitellään Euroopan talousalueella (ETA) eikä sitä siirretä ETA-alueen ulkopuolelle. On tärkeää, että laitoksen toiminta säilyy ETA-alueelle sijoittautuneen toiminnanharjoittajan hallinnassa, jotta voidaan varmistaa EU:n lainsäädännön asianmukainen valvonta ja täytäntöönpano laitoksen ja koko järjestelmän turvallisuuden takaamiseksi.

(6) Sellaisten kriteerien soveltaminen, joilla varmistetaan tarjoajan kyky toteuttaa hanke, on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että tarjoajat ja niiden tarjoukset ovat uskottavia, että niillä on tarvittava tekninen tietämys, kokemus ja rahoitus- ja taloudelliset valmiudet ja että niillä on realistinen liiketoiminta- ja tekninen suunnitelma hankkeen saattamiseksi päätökseen kokonaisuudessaan ja aikataulun mukaisesti huutokaupan eri eritelmiä ja muita kuin hintakriteerejä koskevia vaatimuksia noudattaen. Sen vuoksi on aiheellista vaatia tarjoajia toimittamaan erityisiä asiakirjoja ja todisteita. Tällaisia kriteerejä suunnitellessaan jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon myös hankkeen kustannukset, sen riskit, hankkeen kapasiteetti, teknologian kypsyysaste, huutokaupassa edellytetty innovaatioaste ja muut merkitykselliset markkinaolosuhteet. Tämä on erityisen tärkeää, koska liiallisten vaatimusten asettaminen esimerkiksi pienemmille hankkeille voi rajoittaa kilpailua keinotekoisesti ja sulkea pois pienemmät toimijat, jotka muutoin voisivat osallistua huutokauppaan. Liiallisten vaatimusten asettaminen voi lisäksi rajoittaa uusien tulokkaiden osallistumista huutokauppaan. Sen sijaan suuremmille hankkeille, joihin liittyy suurempia riskejä, voi olla tarpeen asettaa tiukempia ehtoja sen varmistamiseksi, että hankkeet voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan ja aikataulun mukaisesti, samalla kun taataan tarjousmenettelyn kilpailullisuus.

(7) Asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on asetettava esivalintakriteerit tai valintakriteerit arvioidakseen huutokaupan kestävyyttä ja häiriönsietokykyä edistävää vaikutusta. Asetuksen (EU) 2024/1735 25 artiklassa edellytetään, että hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt soveltavat tietyissä julkisissa hankintamenettelyissä ympäristökestävyyttä koskevia pakollisia vähimmäisvaatimuksia ja tiettyjä pakollisia vaatimuksia tarjouksen häiriönsietokykyä edistävän vaikutuksen arvioimiseksi. Sekä julkiset hankintamenettelyt että uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskevat huutokaupat edistävät unionin häiriönsietokykyä. Energia-alalla toimiviin julkisiin yrityksiin, jotka ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU ([11]) 4 artiklan mukaisia hankintayksiköitä, sovelletaan asetuksen (EU) 2024/1735 25 artiklaa, kun ne hankkivat asetuksen (EU) 2024/1735 4 artiklan 1 kohdan a–k alakohdassa lueteltuja nettonollateknologioita. Ne voivat myös osallistua tarjoajina uusiutuvan energian huutokauppoihin, jollei asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklasta muuta johdu. Asetuksen (EU) 2024/1735 johdanto-osan 81 kappaleessa muistutetaan, että on tärkeää varmistaa, että kestävyyttä ja häiriönsietokykyä koskevia vaatimuksia sovelletaan siten, että taataan oikeudenmukainen ja tasapuolinen kilpailu markkinatoimijoiden kesken niiden omistusrakenteesta riippumatta. Tällaisen oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kilpailun varmistamiseksi 26 artiklan mukaisiin uusiutuvan energian huutokauppoihin osallistuviin julkisiin yrityksiin olisi häiriönsietokykyä ja ympäristökestävyyttä koskevien vaatimusten arvioimiseksi sovellettava ainoastaan 26 artiklassa vahvistettuja sääntöjä. Nettonollateknologioiden hankintaan olisi sovellettava 25 artiklassa vahvistettuja sääntöjä, paitsi jos tällaista hankintaa käytetään 26 artiklan soveltamisalaan kuuluvien uusiutuvan energian huutokauppojen yhteydessä valittujen hankkeiden toteuttamiseen. ([12])

([9]) Neuvoston päätelmät EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoimiin koskevista puitteista (”kyberdiplomatian välineistö”), 19.6.2017.

([10]) Neuvoston asetus (EU) 2019/796, annettu 17 päivänä toukokuuta 2019, unionia tai sen jäsenvaltioita uhkaavien kyberhyökkäysten vastaisista rajoittavista toimenpiteistä, ST/7302/2019/INIT (EUVL L 129I, 17.5.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) Näihin yrityksiin sovellettaisiin edelleen niihin sovellettavaa yleistä julkisten hankintojen kehystä.

(8) Sen valinta, minkä tyyppisiä kriteerejä huutokaupan kestävyyttä ja häiriönsietokykyä edistävän vaikutuksen arvioinnissa käytetään (esivalinta- vai valintakriteerit), kuuluu kyseisen huutokaupan suunnittelevien viranomaisten toimivaltaan. Asianomaisten viranomaisten olisi kuitenkin varmistettava, että kriteerien tyypin valinta ei heikennä tarjousmenettelyn kilpailullista luonnetta eikä aiheettomasti hidasta uusiutuvan energian teknologioiden käyttöönottoa.

(9) Huutokauppojen häiriönsietokykyä edistävää vaikutusta arvioitaessa olisi pyrittävä varmistamaan unionin varma ja kestävä energiahuolto i) vähentämällä nykyisiä riippuvuuksia ja välttämällä uusia strategisia riippuvuuksia yksittäisistä kolmansista maista uusiutuvan energian nettonollateknologioiden ja niiden pääasiallisten erityisten komponenttien toimituksissa ja ii) parantamalla näiden teknologioiden ja komponenttien valmistuskapasiteettia unionissa. Tämä olisi tehtävä vaarantamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ([13]) 3 artiklan 1 kohdassa säädetyn uusiutuvaa energiaa koskevan unionin sitovan tavoitteen saavuttamista vuoteen 2030 mennessä. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät, soveltavatko ne häiriönsietokykyä esivalinta- tai valintakriteerinä nettonollateknologioiden tai niiden pääasiallisten erityisten komponenttien suhteen, niiden olisi otettava huomioon unionin riippuvuus kolmannesta maasta kyseisen nettonollateknologian tai sen pääasiallisen erityisen komponentin osalta, vaihtoehtoisten hankintalähteiden saatavuus sekä vaikutus, joka häiriönsietokyvyn soveltamisella esivalintakriteerinä valintakriteerin sijaan voisi olla kyseisen pääasiallisen erityisen komponentin tarjontaan. Tapauksissa, joissa häiriönsietokykyä käytetään arviointikriteerinä huutokaupoissa, asianomaisten viranomaisten olisi pyrittävä siirtämään unionin toimituksia entistä enemmän pois maasta, josta unioni on liian riippuvainen, antamalla enemmän pisteitä tarjoajille, jotka varmistavat hankintalähteidensä laajemman monipuolistamisen verrattuna tarjoajiin, jotka täyttävät vain häiriönsietokykyä koskevat vähimmäisvaatimukset.

(10) Jotta voidaan puuttua unionin riippuvuuksiin yksittäisestä kolmannesta maasta, joka täyttää yli 50 prosenttia tietyn nettonollateknologian tai sen komponenttien tarjonnasta tai tietyissä olosuhteissa vähintään 40 prosenttia tästä tarjonnasta, ja edistää tarjonnan monipuolistamista, jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten olisi rajoitettava osallistumista asiaankuuluviin huutokauppoihin tai annettava pisteitä sellaisten vaatimusten perusteella, jotka liittyvät lopputuotteen alkuperään ja tiettyyn määrään komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2025/1178 ([14]) lueteltuja pääasiallisia erityisiä komponentteja, jotka ovat peräisin kolmannesta maasta, josta unioni on liian riippuvainen. Lisäksi on aiheellista rajoittaa tiettyjen keskeisten strategisten komponenttien alkuperää, kun otetaan huomioon niiden teknologia-arvo ja niiden keskeinen rooli energian toimitusvarmuudessa ja tiettyjen nettonollateknologioiden toimitusketjussa, mutta muiden pääasiallisten erityisten komponenttien osalta tarjoajien olisi voitava joustavasti valita, mitä komponentteja ne aikovat hankkia kolmannesta maasta, josta unioni on tässä asetuksessa asetetuissa rajoissa liian riippuvainen. Tällaiset vaatimukset tarjoavat käytännöllisen ja objektiivisesti todennettavissa olevan menetelmän, jolla voidaan arvioida huutokauppaan kuuluvien nettonollateknologioiden ja niiden pääasiallisten erityisten komponenttien häiriönsietokykyä. Eri teknologioita ja niiden pääasiallisia erityisiä komponentteja koskevat erityisvaatimukset on asianmukaista asettaa ottaen huomioon niihin liittyvät erityisolosuhteet ja -ominaisuudet, kuten vaihtoehtoisten hankintalähteiden saatavuus, riittävä valmistuskapasiteetti maailmanlaajuisesti, teknologian kypsyysaste ja käyttöönottoaste sekä monipuolistamisen vaikutus toimitusketjuihin ja kokonaiskustannuksiin. Aurinkosähköteknologian lopputuotteiden (aurinkosähköjärjestelmien) ja aurinkosähkömoduulien osalta komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/2446 ([15]) vahvistetuissa muuhun kuin etuuskohteluun oikeuttavissa alkuperäsäännöissä säädetään, että aurinkosähkökennojen (HS 8541 42), jotka luokitellaan samaan tullinimikkeeseen kuin aurinkosähkömoduulit (HS 8541 43), tai vastaavien komponenttien kokoonpano aurinkosähkömoduuleiksi ei muuta moduulin alkuperää. Tästä syystä kyseisten nimenomaisten valmistusvaiheiden häiriönsietokykyä edistävän vaikutuksen arvioinnissa on aiheellista käyttää lähtökohtana aurinkosähköjärjestelmän ja aurinkosähkömoduulin kokoonpanoa eikä niiden alkuperää.

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta 18 päivänä lokakuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([14]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/1178, annettu 23 päivänä toukokuuta 2025, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1735 soveltamissäännöistä häiriönsietokykyä edistävän vaikutuksen arvioimiseen tarkoitetun nettonollateknologian lopputuotteiden ja niiden pääasiallisten erityisten komponenttien luettelon osalta (EUVL L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([15]) Komission delegoitu asetus (EU) 2015/2446, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(11) Tiettyjen pääasiallisten erityisten komponenttien osalta riippuvuus yhdestä kolmannesta maasta voi olla niin suuri, että häiriönsietokykyä koskevan kriteerin tiukka soveltaminen vaarantaisi kyseisen komponentin toimitusvarmuuden. Tällaisissa tapauksissa on asianmukaista, että asianomaisilla viranomaisilla on jonkin verran joustovaraa nostaa sellaisten pääasiallisten erityisten komponenttien kynnysarvoa, jotka voivat olla peräisin kyseisestä kolmannesta maasta, josta ollaan liian riippuvaisia.

(12) Kun komissio tekee asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 8 kohdassa edellytetyn arvioinnin häiriönsietokykyä ja kestävyyttä koskevien kriteereiden soveltamisesta uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevissa huutokaupoissa ja niiden vaikutuksesta uusiutuvan energian teknologioiden nopeutettuun käyttöönottoon, sen olisi otettava asianmukaisesti huomioon häiriönsietokykyä koskevan kriteerin vaikuttavuus ja se, heikentävätkö tätä vaikuttavuutta käytännöt, joilla pyritään muuttamaan nettonollateknologioiden lopputuotteiden tai pääasiallisten erityisten komponenttien alkuperää tai kokoonpanopaikkaa.

(13) Jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi myös arvioitava maatuulivoimateknologioita, merituulivoimateknologioita ja elektrolyysilaitteita koskevien huutokauppojen häiriönsietokykyä edistävä vaikutus, vaikka yksi ainoa kolmas maa ei toimittaisi yli 50:tä prosenttia näistä teknologioista tai niiden komponenteista tai vähintään 40:tä prosenttia niistä tietyissä olosuhteissa, koska näiden teknologioiden osalta on olemassa merkittävä riski siitä, että riippuvuus Kiinan kansantasavallasta tulevasta tuonnista lisääntyy, mikä voi uhata unionin toimitusvarmuutta. Näin on, kun otetaan huomioon näiden teknologioiden nykyiset ja ennustetut tarjonta- ja kysyntäsuuntaukset maailmanlaajuisesti ja unionissa sekä se, että Kiinan kansantasavallan tuotantokapasiteetti on yli 50 prosenttia maailmanlaajuisesta tuotannosta ([16]) ja sen ennustettu tuotanto ylittää merkittävästi sen kotimaiset tavoitteet ja ennakoidun kysynnän.

(14) Asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 2 kohdassa todetaan, että huutokaupan kestävyysvaikutusta voidaan arvioida ottamalla käyttöön kriteerejä, jotka liittyvät sovellettavan lainsäädännön vähimmäisvaatimukset ylittävään ympäristökestävyyteen, innovointiin tai energiajärjestelmän integrointiin.

(15) Asetuksessa (EU) 2024/1735 säädetään ympäristökestävyyteen liittyvien näkökohtien sisällyttämisestä sekä tiettyihin julkisiin hankintamenettelyihin että tiettyihin uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskeviin huutokauppoihin. Asetuksessa annetaan komissiolle täytäntöönpanovalta määrittää ympäristökestävyyteen liittyvät vähimmäisvaatimukset julkisia hankintoja varten ja täsmentää ympäristökestävyyskriteerit, joita voidaan käyttää uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskevissa huutokaupoissa. Ensin mainitut vahvistetaan täytäntöönpanoasetuksessa, joka hyväksytään asetuksen (EU) 2024/1735 25 artiklan 5 kohdan nojalla, kun taas jälkimmäiset vahvistetaan tässä asetuksessa. Näillä kahdella säädöksellä pyritään saavuttamaan sama tavoite eli parantamaan nettonollateknologioiden ympäristökestävyyttä ja vähentämään niiden ympäristövaikutuksia. Näiden kahden asetuksen lähestymistapa ja sisältö poikkeavat kuitenkin toisistaan, jotta voidaan ottaa huomioon erilaiset oikeudelliset valtuudet, erot julkisiin hankintoihin ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskeviin huutokauppoihin liittyvissä menettelyissä, erot soveltamisalaan kuuluvissa nettonollateknologioissa sekä erot eri viranomaistyypeissä, jotka vastaavat näistä erilaisista menettelyistä, ja niiden kautta käyttöön otetuissa määrissä.

(16) Kun asianomaiset viranomaiset päättävät asettaa ympäristökestävyyskriteerejä, niiden olisi vahvistettava kriteerit, joilla arvioidaan ilmastoon ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Näin tehdessään niiden olisi sovellettava yhtä tai useampaa tässä täytäntöönpanoasetuksessa vahvistettua ympäristökestävyyskriteeriä tai muita merkityksellisiksi katsomiaan kriteerejä.

(17) Uusiutuvan energian teknologioiden hiilijalanjälki on yksi merkityksellisistä kriteereistä, joita jäsenvaltioiden asianomaiset viranomaiset voivat soveltaa huutokaupoissa arvioidakseen niiden vaikutusta ympäristökestävyyteen. Jotta tämä kriteeri olisi objektiivinen, läpinäkyvä ja syrjimätön, nettonollateknologian hiilijalanjälki olisi mitattava ja arvioitava elinkaariperusteisesti. On myös aiheellista yhdenmukaistaa elinkaarenaikaisen hiilijalanjäljen arviointimenetelmät, jotta voidaan pienentää oletusten marginaaleja ja parantaa tulosten vertailtavuutta, mikä on välttämätöntä, jotta voidaan saada aikaan tosiasiallinen ympäristökestävyyttä edistävä vaikutus. Tämän alan menetelmiä odotetaan yhdenmukaistettavan edelleen osana puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa ([17]). Kun unionin lainsäädännössä säädetään tietyn nettonollateknologian hiilijalanjäljen arviointimenetelmästä, jäsenvaltioiden olisi käytettävä sitä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevissa kansallisissa huutokaupoissaan, jotka liittyvät kyseiseen teknologiaan.

([16]) IEA, Energy Technology Perspectives 2024.
([17]) COM(2025) 85 final.

(18) Jos ei ole olemassa unionin lainsäädäntöä, jossa säädetään tietystä menetelmästä tai menetelmästä, jota voidaan käyttää vertailumenetelmänä tietyn uusiutuvan energian teknologian hiilijalanjäljen arvioinnissa, jotta voidaan parantaa tulosten vertailtavuutta käytettäessä hiilijalanjälkeä kriteerinä huutokaupoissa, on tarpeen täsmentää edelleen kyseisen kriteerin suunnitteluparametreja erityisesti menetelmien ja tietojen laatuvaatimusten osalta.

(19) Kiertotalouteen siirtyminen on keskeinen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, kuten kiertotalouden toimintasuunnitelmassa ([18]) todetaan.

(20) Nettonollateknologioiden huutokaupoilla voidaan edistää tätä siirtymää asettamalla kiertotalouteen liittyviä esivalinta- tai valintakriteereitä. Jos viranomaiset päättävät tehdä niin, niiden olisi vahvistettava kriteerit, jotka koskevat kierrätettävyyttä, korjauksen ja kunnossapidon helppoutta tai tuotteiden päivittämisen, uudelleenkäytön, uudelleenvalmistuksen ja kunnostamisen helppoutta tai kierrätettyjen materiaalien, mukaan lukien kriittiset raaka-aineet, käyttöä tai osuutta ja joissa viitataan yhteen tai useampaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1781 ([19]) liitteessä I vahvistettuun asiaankuuluvaan tuoteparametriin.

(21) Luontokato ja ekosysteemien romahtaminen ovat ihmiskunnan suurimpia uhkia. Unioni on ottanut käyttöön oikeudellisia kehyksiä, strategioita ja toimintasuunnitelmia luonnon suojelemiseksi ja luontotyyppien ja lajien ennallistamiseksi, kuten vuoteen 2030 ulottuva biodiversiteettistrategia ([20]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1991 ([21]). Äkillinen ilmastonmuutos johtaa luonnon monimuotoisuuden maailmanlaajuiseen köyhtymiseen, joka puolestaan pahentaa ilmastonmuutosta; nämä kaksi tekijää liittyvät erottamattomasti toisiinsa, kuten viimeaikaiset tutkimukset ovat vahvistaneet. Luonnon monimuotoisuus ja terveet ekosysteemit ovat olennaisen tärkeitä ilmastokestävän kehityksen kannalta.

(22) Nettonollateknologioilla voi olla kielteisiä ja myönteisiä vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. On aiheellista laatia huutokaupoissa sovellettavat kriteerit, jotka auttavat säilyttämään lajien, ekosysteemien ja niiden lisääntymiskyvyn monimuotoisuuden. Kielteiset vaikutukset ovat enimmäkseen paikallisia, ja niihin voivat kuulua elinympäristöjen häviäminen tai huonontuminen sekä lajien häiriintyminen muun muassa melun ja törmäysten vuoksi. Myönteisiä vaikutuksia voivat olla ilmastonmuutoksen hillitseminen, ilmansaasteiden vähentyminen ja luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja hyödyttävät maisematoimet. Esivalinta- tai valintakriteereillä tai molemmilla, joilla puututaan biologiseen monimuotoisuuteen liittyviin vaikutuksiin, voidaan edistää synergioita nettonollateknologioiden ja biologisen monimuotoisuuden välillä. Hankkeiden vaikutuksia biologiseen monimuotoisuuteen olisi seurattava läpinäkyvästi hankkeen koko elinkaaren ajan, ja tarvittaessa olisi toteutettava sopeutumistoimenpiteitä.

(23) Jos asianomaiset viranomaiset soveltavat valintakriteerinä nettonollateknologioiden vaikutusta biologiseen monimuotoisuuteen, kriteerissä olisi edellytettävä positiivista nettovaikutusta biologiseen monimuotoisuuteen. Esimerkkejä toimenpiteistä, joilla voidaan saavuttaa biologista monimuotoisuutta edistäviä nettopositiivisia vaikutuksia, ovat elinympäristöjen ennallistaminen tai uudelleenmuodostaminen, toimenpiteet lajien elinympäristöjen parantamiseksi ja niiden kantojen lisäämiseksi tai toimenpiteet, joilla vähennetään muusta toiminnasta ympäristölle aiheutuvaa painetta. Palkitsemalla positiivisesta nettovaikutuksesta biologiseen monimuotoisuuteen pelkkien kompensoivien toimenpiteiden lisäksi varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset kilpaileville tarjoajille, joiden hankkeilla on erilaisia vaikutuksia, ja kannustetaan välttämään tai minimoimaan kielteisiä vaikutuksia.

(24) Energiatehokkuus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan saavuttaa 55-valmiuspaketissa asetetut unionin kunnianhimoiset tavoitteet vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi energiatehokkuus on keskeinen tekijä energian hintojen alentamisessa ja unionin energiahuollon häiriönsietokyvyn parantamisessa, ja mahdollistaa siten sekä oikeudenmukaisen että turvallisen vihreän siirtymän.

([18]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma: Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta (COM/2020/98 final).

([19]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1781, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta (EUVL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([20]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme (COM/2020/380 final).

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1991, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2024, luonnon ennallistamisesta ja asetuksen (EU) 2022/869 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

(25) Huutokaupoissa voidaan edistää energiatehokkuutta soveltamalla kestävyysvaikutuksen arviointivaiheessa esivalinta- tai valintakriteerejä, joissa yksilöidään tuotteet, joiden energiatehokkuutta arvioidaan, ja kunkin tuotteen osalta sovellettava arviointimenetelmä. Kriteerit olisi soveltuvien osin vahvistettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1369 ([22]) 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/125/EY ([23]) nojalla hyväksytyissä täytäntöönpanotoimenpiteissä täsmennettyjen energiatehokkuuden viitearvojen mukaisesti.

(26) Kestävä vesien hoito on tärkeää unionin häiriönsietokyvyn kannalta, ja vesien rakenteellisesti huono hoito on johtanut tämän rajallisen luonnonvaran ja veteen liittyvien ekosysteemien tilan heikkenemiseen ja pilaantumiseen. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/60/EY ([24]) vahvistettiin integroitu malli veden laadun hallinnalle, ja unionin vesipolitiikan tavoitteena on tarjota eurooppalaisille riittävästi laadukasta vettä, taata kaikkien vesistöjen hyvä tila kaikkialla Euroopassa sekä varmistaa veden riittävä, tasapainoinen ja tasapuolinen saatavuus kaikilla vettä käyttävillä aloilla, myös teollisuudessa. Joillakin nettonollateknologioilla on käyttövaiheensa aikana vaikutusta veteen, koska ne käyttävät vettä tai päästävät jätevesiä vesistöihin. Sen vuoksi voi olla asianmukaista soveltaa veteen liittyviä, muita kuin hintaan liittyviä ympäristökestävyyskriteerejä tällaisten teknologioiden huutokaupoissa.

(27) Saastumisen vähentäminen on toinen keskeinen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, kuten saasteettomuustoimintasuunnitelmassa todetaan. Suunnitelmassa asetetaan tavoitteeksi vähentää ilman, veden ja maaperän saastuminen tasolle, jota ei enää pidetä haitallisena terveydelle ja luonnon ekosysteemeille ja joka kunnioittaa maapallon resurssien rajoja. Nettonollateknologioiden huutokaupoilla voidaan edistää epäpuhtauspäästöjen vähentämistä asettamalla päästötasoihin liittyviä esivalinta- tai valintakriteereitä. Jos asianomaiset viranomaiset päättävät käyttää tällaisia kriteerejä, asiaankuuluvat menetelmät, kynnysarvot ja vaatimustenmukaisuusmekanismit olisi määriteltävä unionin lainsäädännön mukaisesti ja sen perusteella, jos sitä on saatavilla, ottaen tarvittaessa huomioon komission delegoidun asetuksen (EU) 2023/2486 ([25]) lisäyksessä C vahvistetut kriteerit.

(28) Innovointi on avainasemassa kilpailukyvyn, talouskasvun ja uusiutuvan energian nopean käyttöönoton kannalta. Direktiivillä (EU) 2018/2001 pyritään edistämään innovointia uusiutuvan energian käyttöönotossa asettamalla ohjeellinen tavoite, jonka mukaan innovatiivisen uusiutuvan energian teknologian osuus asennetusta uudesta uusiutuvan energian kapasiteetista on vähintään 5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Innovointikriteerien sisällyttämisellä huutokauppojen suunnitteluun olisi edistettävä täysin uusien ratkaisujen kehittämistä tai sellaisten ratkaisujen parantamista, jotka menevät uusinta kehitystä pidemmälle. Näin luodaan vankka kehys, jolla edistetään huipputeknologioiden käyttöönottoa ja varmistetaan kestävä ja kilpailullinen tie kohti ilmastoneutraaliutta.

(29) Kun innovointia käytetään huutokaupoissa esivalinta- tai valintakriteerinä, on aiheellista erottaa toisistaan kaksi huutokauppatyyppiä. Ensinnäkin yleisimpiä huutokauppatyyppejä ovat ne, joissa ei nimenomaisesti keskitytä innovointiin huutokaupan tärkeimpänä näkökohtana vaan joiden päätavoitteena on uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto. Vaikka näillä huutokaupoilla ei sinänsä pyritä edistämään innovointia, tietyt innovointia palkitsevat tekijät voidaan lisätä huutokauppasuunnitteluun esivalinta- tai valintakriteereinä. Toista pienempää huutokauppojen osajoukkoa voidaan kutsua puhtaiksi innovaatiohuutokaupoiksi, joiden päätavoitteena on edistää uusiutuvien energialähteiden tulevaan käyttöönottoon liittyvää innovointia, kuten aalto- ja vuorovesienergiahankkeita tai leijatuulivoimahankkeita.

([22]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1369, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2017, energiamerkintää koskevien puitteiden vahvistamisesta ja direktiivin 2010/30/EU kumoamisesta (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

([23]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista (uudelleenlaadittu) (EUVL L 285, 31.10.2009, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([24]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([25]) Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2486, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2023, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 täydentämisestä vahvistamalla tekniset arviointikriteerit, joilla määritetään, millä edellytyksillä taloudellisen toiminnan katsotaan edistävän merkittävästi vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävää käyttöä ja suojelua, siirtymistä kiertotalouteen, ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä tai biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista ja aiheuttaako kyseinen taloudellinen toiminta merkittävää haittaa millekään muulle asiaankuuluvalle ympäristötavoitteelle, sekä komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2178 muuttamisesta kyseisiä taloudellisia toimintoja koskevien erityisten tietojen antamisen osalta (EUVL L, 2023/2486, 21.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj).

(30) Kummankintyyppisissä huutokaupoissa, joissa innovointia käytetään esivalinta- tai valintakriteerinä, asianomaisten viranomaisten olisi aina arvioitava, miten ehdolla olevat hankkeet edistävät vähimmäistason parannuksia keskeisissä suorituskykyindikaattoreissa sen varmistamiseksi, että hanke tuottaa ratkaisuja, teknologioita tai parannuksia, jotka menevät markkinoilla jo saatavilla olevaa viimeisintä kehitystä pidemmälle ja ovat merkityksellisiä suhteessa huutokaupan kohteen. Niiden keskeisten suorituskykyindikaattoreiden valinta, joiden perusteella innovointia verrataan viimeisintä kehitystä edustaviin ratkaisuihin ja teknologioihin, riippuu siitä, mihin julkisen politiikan tavoitteeseen jäsenvaltiot pyrkivät. Niihin voivat lukeutua esimerkiksi keskeiset suorituskykyindikaattorit, joilla mitataan parannuksia teknologian energiantuotannon tehokkuudessa, kierrätettävyyttä, ratkaisun tai teknologian joustavuutta energiajärjestelmän integroinnin edistämisen kannalta, vähäisempää riippuvuutta raaka-aineista, teknologian pitkäikäisyyttä tai vähäisempiä ympäristövaikutuksia, tai muut keskeiset suorituskykyindikaattorit, jotka riippuvat siitä erityisestä julkisesta tavoitteesta, johon innovointia koskevan muun kuin hintakriteerin soveltamisella pyritään.

(31) Kun puhtaissa innovaatiohuutokaupoissa sovelletaan esivalintakriteerejä innovoinnin arvioimiseksi, huomioon olisi otettava myös ehdotettujen ratkaisujen tai teknologioiden kypsyys, jotta voidaan taata, että ehdolla oleva hanke täyttää tarjouskilpailun tavoitteet ja että ehdotetut innovaatiot eivät ole niin varhaisessa kehitysvaiheessa, että ne jäävät toteutumatta. Huutokaupoissa, joissa ei erityisesti keskitytä innovointiin, asianomaisten viranomaisten olisi myös voitava vaatia tarjoushankkeilta tiettyä kypsyysastetta, jotta vältetään sellaisten tarjousten saaminen, jotka ovat hyvin varhaisessa kehitysvaiheessa eivätkä todennäköisesti täytä huutokaupan tavoitteita.

(32) Uusinta innovatiivista kehitystä koskevan tietämyksen levittäminen on olennaisen tärkeää innovoinnin vauhdittamiseksi edelleen erityisesti puhtaissa innovaatiohuutokaupoissa ([26]). Jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi sovellettava esivalinta- tai valintakriteerinä vaatimusta levittää voittaneen hankkeen tuloksia konferenssien, julkaisujen, avoimien tietoarkistojen tai vapaiden tai avoimen lähdekoodin ohjelmistojen kautta sekä tarvittaessa operatiivisia tietoja edellyttäen, että tietojen luottamuksellisuus taataan riittävin toimenpitein. Niissä olisi samoin edellytettävä, että voittaneessa tarjouksessa sitoudutaan asettamaan viipymättä saataville lisenssejä tuettujen tutkimus- ja kehityshankkeiden tutkimustuloksiin, jotka on suojattu teollis- ja tekijänoikeuksin, markkinahintaan ja ilman yksinoikeutta ja syrjimättömästi niistä kiinnostuneiden käyttöön ETA-alueella. Huutokaupoissa, joissa ei erityisesti keskitytä innovointiin, jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi voitava käyttää esivalinta- tai valintakriteereinä tämäntyyppisiä tietämyksen levittämistä koskevia vaatimuksia.

(33) Uusien vaihtelevan uusiutuvan energian tuotantolaitosten käyttöönoton myötä sähköjärjestelmään liittyy erityisiä haasteita, kuten tarve puuttua verkon ylikuormitusongelmiin ja säilyttää samalla verkon vakaus. Näihin tarpeisiin vastataan tyypillisesti ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyllä ja muilla ratkaisuilla, joista aiheutuu kustannuksia järjestelmälle. Energiajärjestelmän integroinnin käyttö muuna kuin hintakriteerinä uusiutuvan energian huutokaupoissa voi lieventää näitä järjestelmäkustannuksia, koska siinä puututaan uusiutuvan energian hanketta käyttävään järjestelmään kohdistuviin vaikutuksiin. Energiajärjestelmän tarpeisiin ei kuitenkaan voida vastata ainoastaan uusiutuvan energian huutokaupoissa sovellettavilla muilla kuin hintakriteereillä, vaan ne vaativat systeemisiä ratkaisuja, joissa käsitellään muun muassa verkkosuunnittelua, sääntelynäkökohtia, markkinasignaaleja ja verkkotariffeja.

(34) Energiajärjestelmän integrointiin liittyvät muut kuin hintakriteerit olisi suunniteltava siten, että ne mahdollistavat kaikkien sellaisten teknologioiden ja ratkaisujen osallistumisen, jotka voivat auttaa vastaamaan yksilöityihin järjestelmätarpeisiin. Huutokaupoissa olisi myös keskityttävä yhteen tai useampaan teknologiaan tai ratkaisuun, jos se on asianmukaisesti perusteltua yksilöityjen järjestelmätarpeiden perusteella tai jos se sallitaan unionin lainsäädännössä. Nämä teknologiat tai ratkaisut voitaisiin sisällyttää tarjoushankkeessa suunniteltuihin investointeihin tai ne voitaisiin hankkia kolmannen osapuolen kanssa tehdyn sopimuksen avulla, kunhan ne muodostavat uuden investoinnin. Tämän mahdollisuuden myötä tarjoajat voivat valita kustannustehokkaimmat ratkaisut. Sen arvioiminen, miten eri teknologiat ja ratkaisut edistävät järjestelmätarpeita, voi edellyttää mallintamisvälineitä, joiden avulla viranomaiset voivat objektiivisesti ja syrjimättömästi arvioida energiajärjestelmään kohdistuvaa vaikutusta skenaarioissa, joissa tarjoushanke joko toteutetaan tai sitä ei toteuteta. Vaihtoehtoisissa lähestymistavoissa voitaisiin keskittyä objektiivisiin ja todennettavissa oleviin muuttujiin, joita käytetään joko yleisten järjestelmätarpeiden tai tiettyjen teknologioiden vaikutuksen korvaavina muuttujina, ottaen erityisesti huomioon verkkosuunnittelu. Näihin vaihtoehtoisiin lähestymistapoihin liittyy kuitenkin riski, että ehdokashankkeen mahdollisia vaikutuksia järjestelmään aliarvioidaan.

([26]) Tietämyksen levittämisen edistäminen voi olla tarkoituksenmukaista innovoinnista palkitsevien huutokauppojen lisäksi myös muun tyyppisissä uusiutuvan energian huutokaupoissa.

(35) Kun asianomaiset viranomaiset käyttävät energiajärjestelmän integrointia kriteerinä huutokauppasuunnittelussaan, niiden olisi otettava huomioon tarjoushankkeiden vaikutus järjestelmän tarpeisiin vastaamiseen seuraavien kolmen keskeisen parametrin perusteella: tarjoushankkeiden vaikutus sähköjärjestelmän tarpeisiin ajallisesta näkökulmasta; niiden vaikutus energiankantajien välisten yhteyksien luomiseen; ja niiden vaikutus sähköjärjestelmän tarpeisiin sijainnin näkökulmasta.

(36) Kun arvioidaan tarjoushankkeiden vaikutusta sähköjärjestelmän tarpeisiin vastaamiseen ajallisesta näkökulmasta, huomioon olisi otettava laaja valikoima erilaisia ratkaisuja, joilla voidaan osaltaan puuttua uusiutuvan tuotannon ja sähkön kysynnän vaihteluista johtuviin epätasapainoihin, mukaan lukien energian varastointi ja kysyntäjousto. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevien huutokauppojen yhteydessä sellaisten omaisuuserien käyttö, jotka mahdollistavat tuotannon, verkkoon syöttämisen tai kulutuksen mukauttamisen tarjoushankkeissa, edistää järjestelmän tarpeisiin vastaamista tarjoamalla ajallista joustavuutta. Tämä voidaan saavuttaa esimerkiksi yhdistämällä useita uusiutuvan energian tuotantoteknologioita, yhdistämällä tuotanto-omaisuutta ja sähkön varastointiomaisuutta tai yhdistämällä tuotanto-omaisuutta ja kysyntäomaisuutta tai ratkaisuja, joilla voidaan tarvittaessa lisätä tai vähentää sähkön kysyntää.

(37) Kun arvioidaan tarjoushankkeen vaikutusta energiankantajien välisten yhteyksien luomiseen, huomioon olisi otettava kapasiteetti siirtää uusiutuvaa energiaa yhdestä energiankantajasta toiseen energian muuntamiseen käytettävillä omaisuuserillä. Energiankantajien välisillä yhteyksillä tarkoitetaan erityisesti uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön muuntamista eri energiankantajaksi, kuten lämmöksi tai vedyksi, jotta sitä voidaan kuluttaa kysyntäsektorilla, joka ei suoraan kuluta sähköä. Tällä tavoin sähköjärjestelmän asteittainen hiilestä irtautuminen, jota tarjoushanke edistää, voi mahdollistaa hiilestä irtautumisen sellaisilla kysyntäsektoreilla, jotka eivät käytä sähköä, kuten lämpö joissakin asuin- tai teollisuusrakennuksissa tai vety joissakin teollisuusprosesseissa. Energiankantajien väliset yhteydet edistävät näin ollen vastaamista energiajärjestelmän tarpeeseen saavuttaa hiilestä irtautuminen silloin, kun se on kustannustehokkain polku. Lisäksi energian muuntamiseen käytettävät omaisuuserät, joilla luodaan nämä yhteydet eri energiankantajien välille, kuten elektrolyysilaitteet tai lämmön tuotanto- ja varastointilaitokset, auttavat vastaamaan myös sähköalan ajallisiin joustotarpeisiin.

(38) Kun arvioidaan tarjoushankkeen vaikutusta sähköjärjestelmän tarpeisiin vastaamiseen sijainnin näkökulmasta, olisi keskityttävä verkkotopologian ja tuotanto- ja kulutusomaisuuden sijainnin väliseen vuorovaikutukseen, joka voi johtaa verkon ylikuormitusongelmiin ja uusiutuvan energian vähäisempään käyttöön. Uusien uusiutuvan energian tuotantohankkeiden ja verkkoliitäntäpisteiden optimaalinen sijoittaminen voi näin ollen auttaa lieventämään verkon ylikuormitusongelmia, ja se on olennaisen tärkeää sähköjärjestelmän tarpeiden kannalta. Huutokaupoissa voidaan sen vuoksi rajoittaa osallistuminen hankkeisiin, jotka sijaitsevat ennalta määritellyillä alueilla, joilla ne voivat auttaa vähentämään verkon ylikuormitusta, tai antaa pisteitä tarjoushankkeille niiden sijaintivaikutusten perusteella.

(39) Jotta voidaan varmistaa tässä asetuksessa täsmennettyjen kriteerien vaikuttavuus uusiutuvan energian huutokaupoissa, jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi vahvistettava menetelmä tässä asetuksessa täsmennettyjen muiden kuin hintakriteerien arvioimiseksi ja otettava käyttöön asianmukaiset seurantamekanismit ja vakuudet, joilla varmistetaan tällaisten kriteerien noudattaminen, sekä asianmukaiset seuraamukset, jos niitä ei noudateta. Nämä vakuudet ja seuraamukset olisi asetettava tasolle, jossa otetaan tasapainoisesti huomioon tarve varmistaa kilpailullinen tarjousmenettely ja joka samalla ehkäisee yrityksiä tekemästä tarjouksia ilman vakaata aikomusta toteuttaa hanke ja noudattaa hankemääritelmiä. Vakuuksien ja seuraamusten taso olisi suunniteltava siten, että tarjoajille tulee kalliimmaksi olla noudattamatta huutokauppaeritelmiä kuin kantaa kustannukset niiden noudattamisesta.

(40) Joidenkin kriteerien osalta voi olla tarpeen osoittaa niiden noudattaminen hankkeen koko elinkaaren ajan; esimerkiksi energiajärjestelmän integroinnin, kyberturvallisuuden tai ympäristökestävyyden edistäminen voi edellyttää jatkuvaa seurantaa. On aiheellista ottaa käyttöön yhdenmukaiset säännöt siitä, miten tällainen kriteerien noudattamisen tarkastus olisi ajoitettava. Kaikkien huutokauppaan osallistuvien tarjoajien olisi tarjouksensa jättämisen yhteydessä sitouduttava noudattamaan kaikkia tarjoukseensa sisältyviä huutokaupan vaatimuksia ja eritelmiä. Erilaisista muista kuin hintakriteereistä ja muista huutokauppavaatimuksista johtuvien vaatimusten tosiasiallinen noudattaminen voidaan osoittaa eri ajankohtina, jotka jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi tarvittaessa määriteltävä.

(41) Tarjoajien olisi toimitettava erityinen dokumentaatio, jolla osoitetaan tiettyjen muiden kuin hintakriteerien noudattaminen. Jotta voidaan osoittaa, että uusiutuvien energialähteiden huutokaupoissa sovellettavia vastuullista liiketoimintaa koskevia esivalintakriteerejä on noudatettu, jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi vaadittava kolmannen osapuolen varmentamia selvityksiä asianmukaisesta huolellisuudesta. Jotta voidaan osoittaa, että kyberturvallisuusriskien hallintatoimenpiteet on pantu tehokkaasti täytäntöön, tarjoajan olisi toimitettava kyberturvallisuussuunnitelma ja päivitettävä sitä säännöllisesti. Viranomaiset voivat tarvittaessa vaatia tarjoajia ja niiden tavarantoimittajia teettämään riippumattomien kolmansien osapuolten säännöllisesti suorittamia turvallisuusauditointeja ja esittämään näiden auditointien tulokset säännöllisesti.

(42) Tämä asetus ei rajoita direktiivin (EU) 2018/2001 4 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan eikä unionin kansainvälisten velvoitteiden soveltamista. Jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten olisi otettava uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöönottoa koskevissa huutokaupoissa käyttöön esivalinta- tai valintakriteerit unionin kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti ja noudattaen asiaa koskevia vaatimuksia, joita on asetettu rajoittavien toimenpiteiden käyttöönotolle turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä. Tällaisissa kriteereissä olisi myös noudatettava unionin oikeutta ja sitoumuksia, jotka on tehty kauppa- ja investointisopimuksissa, joissa unioni tai jäsenvaltiot ovat osapuolina, ja kauppa- ja investointijärjestelyissä, joihin unioni tai jäsenvaltiot ovat liittyneet, eikä niissä saa mennä tätä oikeutta ja näitä sitoumuksia pidemmälle.

(43) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat energiaunionikomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

KOHDE, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklassa tarkoitettuja kriteerejä koskevat eritelmät.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) ’uusiutuvan energian yhteisöllä’ direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan 16 alakohdassa määriteltyä uusiutuvan energian yhteisöä;

2) ’due diligence -prosessilla’ prosessia, jossa yritykset tunnistavat, ehkäisevät ja lieventävät huutokauppaan liittyvästä liiketoiminnastaan aiheutuvia kielteisiä ympäristö- ja sosiaalisia vaikutuksia sekä selostavat, miten ne käsittelevät näitä vaikutuksia; näihin kuuluvat kielteiset vaikutukset, jotka liittyvät yrityksen omaan toimintaan ja alku- ja loppupään arvoketjuun, myös sen tuotteiden, palvelujen ja liikesuhteiden kautta;

3) ’verkko- ja tietojärjestelmällä’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2555 ([27]) 6 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä verkko- ja tietojärjestelmää;

([27]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (NIS 2 -direktiivi) (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

4) ’verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuudella’ direktiivin (EU) 2022/2555 6 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuutta;

5) ’toiminnan hallinnalla’ valtaa ottaa käyttöön ja toteuttaa toimintaperiaatteita, joilla säännellään päivittäisiä toimintoja, prosesseja ja resursseja laitoksen ja erityisesti sen verkko- ja tietojärjestelmien moitteettoman toiminnan varmistamiseksi;

6) aurinkosähkömoduulin ’kokoonpanolla’ täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2025/1178 lueteltujen aurinkosähkökennojen tai vastaavien komponenttien sarjan integrointia ja yhteenliittämistä yhdeksi yksiköksi;

7) ’hiilijalanjäljellä’ tuotejärjestelmän kasvihuonekaasupäästöjen ja kasvihuonekaasupoistumien summaa, jossa otetaan huomioon kaikki järjestelmän alueellisiin ja ajallisiin rajoihin kuuluvat merkitykselliset toiminnot ja joka ilmaistaan hiilidioksidiekvivalentteina ja on arvioitu 100 vuoden ajanjaksoon perustuvan lämmitysvaikutuksen perusteella ja laskettu elinkaariarvioinnin perusteella, jossa käytetään ainoana vaikutusluokkana ilmastonmuutosta;

8) ’kiertotaloudella’ taloudellista järjestelmää, jossa tuotteiden, materiaalien ja muiden resurssien arvo säilytetään taloudessa mahdollisimman pitkään, edistäen niiden tehokasta käyttöä tuotannossa ja kulutuksessa ja siten vähentäen niiden käytön ympäristövaikutuksia, ja minimoiden jätteiden ja vaarallisten aineiden päästöjä niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa, myös soveltamalla jätehierarkiaa;

9) ’biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvalla vaikutuksella’ mitä tahansa muutosta biologisessa monimuotoisuudessa, kuten lajien runsaudessa tai levinneisyydessä tai elinympäristöjen ja ekosysteemien levinneisyydessä, rakenteessa ja toiminnoissa nettonollateknologioiden suorana tai välillisenä vaikutuksena niiden elinkaaren aikana;

10) ’energiatehokkuudella’ energian tuotoksen suhdetta energiapanokseen energiaa tuottavien tuotteiden tapauksessa tai muuntohyötysuhdetta eli energian tuotoksen suhdetta energiapanokseen energiaa muuntavien ja energiaa varastoivien tuotteiden tapauksessa;

11) ’pilaantumisella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU ([28]) 3 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä pilaantumista ja veteen liittyvän pilaantumisen osalta direktiivin 2000/60/EY 2 artiklan 33 alakohdassa määriteltyä pilaantumista;

12) ’ajallisella joustavuudella’ markkinaosapuolten kykyä mukauttaa tuotanto-, verkkoonsyöttö- ja kulutusmalleja järjestelmän tarpeisiin vastaamiseksi kaikilla asiaankuuluvilla aikaväleillä, yleensä reagoimalla markkinasignaaleihin, erityisesti sähköalalla;

13) ’sijaintivaikutuksella’ markkinaosapuolten kykyä vastata sähköjärjestelmän tarpeisiin sijaintipaikan ja verkkoliitäntäpisteen valinnan perusteella;

14) ’energiankantajien välisellä yhteydellä’ markkinaosapuolten kykyä siirtää energiaa yhdestä energiankantajasta toiseen energianmuuntoresurssien avulla.

3 artikla

Yleiset periaatteet

Asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan mukaisten huutokaupoissa sovellettavien muiden kuin hintakriteerien on oltava seuraavien yleisten periaatteiden mukaisia:

a) ne määritellään ja arvioidaan puolueettomalla, läpinäkyvällä ja syrjimättömällä tavalla ottaen huomioon huutokaupan toimintapoliittiset tavoitteet ja kunkin teknologian mahdollinen edistävä vaikutus näihin tavoitteisiin;

([28]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (uudelleenlaadittu) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

b) ne heijastavat kohteena olevien teknologioiden kypsyyttä markkinoilla, ja ne voidaan suunnitella ottamalla asiaankuuluvat markkinaosapuolet, kuten hankkeiden kehittäjät, valmistajat, kansalaisyhteiskunta ja asiantuntijat, mukaan huutokaupassa sovellettavien erilaisten muiden kuin hintakriteerien määrittelyyn;

c) ne edistävät uusiutuvan energian nopeaa, tehokasta ja kestävää käyttöönottoa kilpailullisella tavalla, houkuttelevat yksityisiä investointeja ja tarjoavat investointivarmuuden kaltaisia hyötyjä;

d) ne takaavat tarjousmenettelyn kilpailullisuuden ja niissä vältetään ylitsepääsemättömien ja perusteettomien markkinoille pääsyn esteiden ja suhteettomien kustannusten luomista samalla kun yrityksiä, joilla ei ole vakaata aikomusta toteuttaa hanketta ja noudattaa hankemääritelmiä, ehkäistään tekemästä tarjouksia;

e) niitä sovelletaan unionin oikeuden ja kansainvälisiin kauppa- ja investointisopimuksiin perustuvien unionin sitoumusten mukaisesti;

f) niissä käytetään unionin lainsäädännössä kyseiselle nettonollateknologialle säädettyjä arviointimenetelmiä, jos sellaisia on saatavilla;

g) jos asetuksen (EU) 2024/1781 4 artiklan mukaisissa delegoiduissa säädöksissä vahvistetaan nettonollateknologioihin liittyviä suoritustasoluokkia, tällaisen nettonollateknologian käyttöönottoa koskevan huutokaupan asiaankuuluvien kriteerien on perustuttava kyseisiin suoritustasoluokkiin.

II LUKU

PAKOLLISET ESIVALINTAKRITEERIT

4 artikla

Vastuullinen liiketoiminta

1. Vastuulliseen liiketoimintaan liittyvissä esivalintakriteereissä on edellytettävä, että tarjoajat, paitsi jos ne ovat luonnollisia henkilöitä, yrityksiä, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, tai uusiutuvan energian yhteisöjä, toteuttavat toimia, joissa ne käsittelevät huutokauppaan liittyvässä liiketoiminnassaan yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetun direktiivin (EU) 2024/1760 5 artiklan 1 kohdan a–g alakohdassa vahvistettuja due diligence -prosessin keskeisiä osatekijöitä.

2. Asianomaisten viranomaisten on edellytettävä, että tarjoajat, paitsi jos ne ovat luonnollisia henkilöitä, yrityksiä, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, tai uusiutuvan energian yhteisöjä, tiedottavat julkisesti vastuullisesta liiketoiminnastaan julkisella ilmoituksella, joka kattaa vähintään delegoidun asetuksen (EU) 2023/2772 liitteessä I olevan 61 kohdan a–e alakohdassa luetellut keskeiset osatekijät.

3. Asianomaisten viranomaisten on edellytettävä, että luonnolliset henkilöt, yritykset, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, ja uusiutuvan energian yhteisöt, jotka tekevät tarjouksen kapasiteetiltaan yli 10 MW:n hankkeista, raportoivat huutokauppaan liittyvässä liiketoiminnassaan delegoidun asetuksen (EU) 2023/2772 liitteessä I olevan 61 kohdan c ja d alakohdassa vahvistetuista due diligence -prosessin keskeisistä osatekijöistä tai käyttävät vapaaehtoiseen käyttöön unionin tasolla suositeltuja kestävyysraportointistandardeja, jos sellaisia on saatavilla.

4. Asianomaiset viranomaiset voivat soveltaa 1 ja 2 kohtaa luonnollisiin henkilöihin, yrityksiin, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, ja uusiutuvan energian yhteisöihin, jotka tekevät tarjouksen kapasiteetiltaan yli 10 MW:n hankkeista Jos ne soveltavat mainittuja kohtia kyseisiin tarjoajiin, 3 kohtaa ei sovelleta.

5 artikla

Kyberturvallisuus ja tietoturva (esivalintakriteerit)

Kyberturvallisuuteen ja tietoturvaan liittyvissä esivalintakriteereissä on edellyttävä, että tarjoajat

a) toteuttavat asianmukaiset ja oikeasuhteiset tekniset, toiminnalliset ja organisatoriset toimenpiteet, joissa otetaan huomioon sisäänrakennetun ja oletusarvoisen turvallisuuden periaatteet, uusiutuvan energian laitoksen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi, mukaan lukien tarvittaessa direktiivin (EU) 2022/2555 21 artiklan 2 kohdassa luetellut toimenpiteet;

b) jos tarjoaja kuuluu vähintään yhdeksän kuukautta ennen asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan soveltamisalaan kuuluvan huutokaupan julkaisemista sellaisen kolmannen maan lainkäyttövaltaan, jossa tarjoajaa vaaditaan ilmoittamaan tiedot ohjelmistojen tai laitteistojen haavoittuvuuksista kyseisen kolmannen maan viranomaisille ennen kuin kyseisiä haavoittuvuuksia tiedetään hyödynnetyn, tai jos unionin tai huutokaupan toteuttavan jäsenvaltion puolesta on annettu julkinen ilmoitus, jonka mukaan kyseisen kolmannen maan alueelta käsin toimivat uhkatoimijat ovat toteuttaneet haitallisia kybertoimia tai -kampanjoita, esittävät kyberturvallisuussuunnitelman, jossa kuvataan, miten tarjoaja takaa laitoksen ja koko järjestelmän turvallisuuden, ja erityisesti toteuttavat tarvittavat tekniset, operatiiviset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden huutokauppaan liittyvässä liiketoiminnassa käytetty tai tuotettu data tallennetaan Euroopan talousalueella eikä sitä siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle;

c) jos tarjoaja käyttää toimittajia uusiutuvan energian laitoksessa käytettävien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden tai sen toimintaan liittyvien tieto- ja viestintätekniikan palvelujen toimituksissa, varmistavat ja osoittavat, että toimittajat toteuttavat a alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet, ja jos kyseiset toimittajat täyttävät jommankumman b alakohdassa tarjoajille asetetuista kahdesta edellytyksestä, että kyseiset toimittajat toteuttavat myös b alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet;

d) varmistavat, että laitoksen toiminta säilyy Euroopan talousalueelle sijoittautuneen toiminnanharjoittajan hallinnassa.

6 artikla

Kyky toteuttaa hanke kokonaisuudessaan ja aikataulun mukaisesti

1. Esivalintakriteereissä, jotka liittyvät kykyyn toteuttaa hanke kokonaisuudessaan ja aikataulun mukaisesti, on edellytettävä, että tarjoajat toimittavat kaksi tai useampia seuraavista asiakirjoista:

a) asiakirjat, joissa yksilöidään tarjoaja tai tarjoajat, jos kyseessä on tarjouskonsortio;

b) asiakirjat, joista käy ilmi sovellettavan lainsäädännön noudattaminen, mukaan lukien hankkeen rakentamiseen ja toteuttamiseen vaadittavat asiaankuuluvat luvat, tai asiakirjat, joista käy ilmi kelpoisuus tällaisten lupien saamiseen;

c) yrityksen rahoitustilannetta ja taloudellista tilannetta koskevat asiakirjat, jotka osoittavat, että niillä on taloudelliset valmiudet saattaa hanke päätökseen ja vastata mahdollisista vastuista sen sijaan, että ne hakeutuisivat konkurssiin tai välttäisivät näiden vastuiden kantamista muilla keinoin, kuten vähimmäisnettovarallisuutta, voittoja tai pitkän aikavälin velkaluokituksia koskevilla vaatimuksilla;

d) kuvaus hankkeesta huutokauppaeritelmiin sisältyvien vaatimusten mukaisesti;

e) todisteet hankkeen teknisestä toteutettavuudesta ja sen toteuttamiseen tarvittavasta tietämyksestä ja kokemuksesta, mukaan lukien todisteet aiemmasta kokemuksesta vastaavien hankkeiden toteuttamisesta;

f) hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikataulu, mukaan lukien kaikkien hankkeen loppuun saattamiseen johtavien välivaiheiden päivämäärät.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia on mukautettava ottaen huomioon hankkeen kustannukset, hankkeen riskit, hankkeen kapasiteetti, teknologian kypsyysaste, huutokaupassa edellytetty innovaatioaste ja muut merkitykselliset markkinaolosuhteet.

III LUKU

HÄIRIÖNSIETOKYKYÄ EDISTÄVÄ VAIKUTUS

7 artikla

Häiriönsietokykyä edistävä vaikutus

1. Jos komissio on vähintään yhdeksän kuukautta ennen asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan soveltamisalaan kuuluvan huutokaupan julkaisupäivää määrittänyt mainitun asetuksen 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että yli 50 prosenttia tämän kohdan a-f alakohdassa tarkoitettujen nettonollateknologioiden lopputuotteiden tarjonnasta unionissa on peräisin yhdestä kolmannesta maasta tai että tämän kohdan a-f alakohdassa tarkoitettujen yhdestä kolmannesta maasta peräisin olevien nettonollateknologioiden lopputuotteiden tarjonta unionissa on lisääntynyt keskimäärin vähintään 10 prosenttiyksikköä kahden peräkkäisen vuoden ajan ja saavuttaa vähintään 40 prosenttia tarjonnasta unionissa, asianomaisten viranomaisten on sallittava osallistuminen huutokauppaan tai annettava pisteitä ainoastaan sellaisille tarjouksille, jotka täyttävät seuraavat vaatimukset, jotka koskevat täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2025/1178 lueteltuja lopputuotteita ja pääasiallisia erityisiä komponentteja, jotka ovat osa tarjousta:

a) Aurinkosähköteknologioiden osalta lopputuotteita ei ole kokoonpantu kyseisessä kolmannessa maassa ja vähintään neljä käytetyistä pääasiallisista erityisistä komponenteista on peräisin muusta kuin kyseisestä kolmannesta maasta. Aurinkosähköinvertterit ja aurinkosähkökennot tai vastaavat komponentit eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta eikä aurinkosähkömoduuleja ole kokoonpantu kyseisessä kolmannessa maassa.

b) Maatuulivoimateknologioiden osalta lopputuotteet eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta ja enintään kolme pääasiallista erityistä komponenttia ovat peräisin kyseisestä kolmannesta maasta. Suoran käytön ajolaitteet (mukaan lukien generaattorit) ja/tai vaihteistolla varustetut ajolaitteet (mukaan lukien generaattorit) eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta.

c) Merituulivoimateknologioiden osalta lopputuotteet eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta ja enintään neljä pääasiallista erityistä komponenttia ovat peräisin kyseisestä kolmannesta maasta. Suoran käytön ajolaitteet (mukaan lukien generaattorit) ja/tai vaihteistolla varustetut ajolaitteet (mukaan lukien generaattorit) eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta.

d) Elektrolyysilaitteiden osalta lopputuotteet eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta ja enintään kaksi pääasiallista erityistä komponenttia ovat peräisin kyseisestä kolmannesta maasta. Pino ei ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta.

e) Lämpöpumpputeknologioiden osalta lopputuotteet eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta ja enintään yksi pääasiallinen erityinen komponentti on peräisin kyseisestä kolmannesta maasta.

f) Kaikkien muiden kuin a–e alakohdassa lueteltujen asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan soveltamisalaan kuuluvien nettonollateknologioiden osalta lopputuotteet eivät ole peräisin kyseisestä kolmannesta maasta.

Jos komissio on vähintään yhdeksän kuukautta ennen asiaomaisen huutokaupan julkaisupäivää määrittänyt asetuksen (EU) 2024/1735 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että ensimmäisessä alakohdassa mainittujen edellytysten lisäksi yli 85 prosenttia yhden tai useamman pääasiallisen erityisen komponentin tarjonnasta unionissa on peräisin yhdestä kolmannesta maasta, jäsenvaltioiden on sallittava osallistuminen huutokauppaan tai annettava pisteitä ainoastaan sellaisille tarjouksille, joissa vähintään yhden tällaisen pääasiallisen erityisen komponentin osalta kyseisestä kolmannesta maasta peräisin oleva kyseisen komponentin osuus on enintään 85 prosenttia.

Jos huutokaupat julkaistaan alle yhdeksän kuukauden kuluttua päivästä, jona komissio on viimeksi määrittänyt ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetun yhdestä kolmannesta maasta peräisin olevan osuuden unionin tarjonnasta, asianomaisten viranomaisten on sovellettava tätä kohtaa kyseisen viimeisimmän tai aiemman määrityksen perusteella. Jos aiempaa määritystä ei ole, asianomaiset viranomaiset voivat soveltaa tätä kohtaa viimeisimmän määrityksen perusteella.

2. Jos 1 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty, mutta komissio on vähintään yhdeksän kuukautta ennen asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan soveltamisalaan kuuluvan huutokaupan julkaisemispäivää määrittänyt, että yli 50 prosenttia tietyn nettonollateknologian yhden tai useamman pääasiallisen erityisen komponentin tarjonnasta unionissa on peräisin yhdestä kolmannesta maasta tai että kyseisen nettonollateknologian yhdestä kolmannesta maasta peräisin olevan yhden tai useamman pääasiallisen erityisen komponentin tarjonta unionissa on lisääntynyt keskimäärin vähintään 10 prosenttiyksikköä kahden peräkkäisen vuoden ajan ja saavuttaa vähintään 40 prosenttia tarjonnasta unionissa, asianomaisten viranomaisten on sallittava osallistuminen huutokauppaan tai annettava pisteitä ainoastaan sellaisille tarjouksille, joissa kunkin kyseisestä kolmannesta maasta peräisin olevan pääasiallisen erityisen komponentin osuus ei ylitä 50 prosenttia. Asianomaiset viranomaiset voivat tätä velvoitetta soveltaessaan yhdistää esivalinta- ja valintakriteerien soveltamisen eri pääasiallisiin erityisiin komponentteihin.

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu yhdestä kolmannesta maasta peräisin olevan tarjonnan osuus unionissa on yli 85 prosenttia, asianomaiset viranomaiset voivat korottaa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun komponenttien enimmäisosuutta koskevan rajan 50 prosentista 85 prosenttiin.

Jos huutokaupat julkaistaan alle yhdeksän kuukauden kuluttua päivästä, jona komissio on viimeksi määrittänyt ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetun yhdestä kolmannesta maasta peräisin olevan osuuden unionin tarjonnasta, asianomaisten viranomaisten on sovellettava tätä kohtaa kyseisen viimeisimmän tai aiemman määrityksen perusteella. Jos aiempaa määritystä ei ole, asianomaiset viranomaiset voivat soveltaa tätä kohtaa viimeisimmän määrityksen perusteella.

3. Maatuulivoimateknologioiden, merituulivoimateknologioiden ja elektrolyysilaitteiden osalta, jos komissio ei ole huutokauppojen julkaisuhetkellä määrittänyt asetuksen (EU) 2024/1735 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että yli 50 prosenttia tietyn nettonollateknologian lopputuotteen tarjonnasta unionissa tai yli 40 prosenttia tästä tarjonnasta, jos se on kahtena peräkkäisenä vuotena kasvanut keskimäärin vähintään 10 prosenttiyksikköä, on peräisin yhdestä kolmannesta maasta, asianomaisten viranomaisten on sovellettava häiriönsietokykyä koskevaa kriteeriä sallimalla osallistuminen huutokauppaan tai myöntämällä pisteitä ainoastaan sellaisille tarjouksille, joissa vähintään 75 prosenttia tarjoukseen sisältyvistä lopputuotteista täyttää 1 kohdassa asetetut vaatimukset, Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tai siellä kokoonpantujen lopputuotteiden ja pääasiallisten erityisten komponenttien osalta.

IV LUKU

KESTÄVYYTTÄ EDISTÄVÄ VAIKUTUS

8 artikla

Ympäristökestävyys – hiilijalanjälki

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta hiilijalanjälkeä koskevan kriteerin avulla, niiden on määriteltävä esivalinta- tai valintakriteeri tai niiden yhdistelmä ja ilmoitettava ne asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan soveltamisalaan kuuluvat nettonollateknologiat, joiden hiilijalanjälki on arvioitava hanke- tai komponenttitasolla, sekä kuhunkin nettonollateknologiaan sovellettava puolueeton, läpinäkyvä ja syrjimätön hiilijalanjäljen arviointimenetelmä.

2. Tarjoajat on velvoitettava mittaamaan hiilijalanjälki ja ilmoittamaan siitä käyttäen sitovassa unionin lainsäädännössä säädettyjä elinkaariarviointimenetelmiä, joissa käsitellään erityisesti huutokaupan kohteena olevia uusiutuvan energian teknologioita, jos tällaisia menetelmiä on saatavilla. Jos ei ole olemassa sitovaa unionin menetelmää tietyn nettonollateknologian hiilijalanjäljen mittaamiseksi ja siitä ilmoittamiseksi, mutta tuotteen hiilijalanjäljen laskemiseksi on olemassa sitova unionin menetelmä, ja kyseisen menetelmän vahvistavassa säädöksessä todetaan, että sitä voidaan käyttää ohjeena tietyn nettonollateknologian hiilijalanjäljen laskemiseksi, tarjoajat on velvoitettava mittaamaan kyseisen nettonollateknologian hiilijalanjälki ja ilmoittamaan siitä kyseistä menetelmää käyttäen.

3. Jos käytetyssä menetelmässä ei niitä täsmennetä, asianomaisten viranomaisten on määriteltävä ja julkaistava hiilijalanjäljen mittaamiseen käytetyt toiminnalliset yksiköt, järjestelmän rajat ja oletukset ja velvoitettava tarjoajat raportoimaan laskelmistaan läpinäkyvällä tavalla. Jos käytetyssä menetelmässä ei niitä täsmennetä, kansallisten viranomaisten on määriteltävä ja julkaistava mallintamista ja tietojen laatua koskevat vaatimukset käytetyille primääridatalle, sekundaaridatalle ja tietokannoille. Asianomaisten viranomaisten on vaadittava johdonmukaisten ja edustavien tietojen käyttöä.

4. Niiden hiilijalanjälkimenetelmien osalta, jotka eivät kuulu tämän artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, hiilijalanjäljen arvioinnin on katettava vähintään asiaankuuluvien nettonollateknologioiden seuraavista elinkaarivaiheista aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt:

i) resurssien talteen ottaminen, tuottaminen, jalostaminen ja kuljettaminen;

ii) valmistusprosessit;

iii) näissä prosesseissa käytetty sähkö/energia;

iv) komponenttien ja lopputuotteen kuljetus;

v) asennus, käyttö ja kunnossapito;

vi) käytöstä poistaminen.

9 artikla

Ympäristökestävyys – kiertotalous

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta käyttämällä kiertotaloutta koskevaa kriteeriä esivalinta- tai valintakriteerinä tai niiden yhdistelmänä, niiden on otettava huomioon huutokauppaan osallistuvien hankkeiden vaikutus yhteen tai useampaan seuraavista parametreista edellyttäen, että ne muodostavat merkittävän osan tuotteen ympäristövaikutuksista:

— tuotteiden kierrätettävyys, viitaten yhteen tai useampaan asetuksen (EU) 2024/1781 liitteessä I olevassa d kohdassa vahvistettuun asiaankuuluvaan tuoteparametriin,

— tuotteiden korjaamisen ja kunnossapidon helppous tai päivittämisen, uudelleenkäytön, uudelleenvalmistuksen ja kunnostamisen helppous, viitaten yhteen tai useampaan asetuksen (EU) 2024/1781 liitteessä I olevassa b, c ja e kohdassa vahvistettuun asiaankuuluvaan tuoteparametriin,

— kierrätettyjen materiaalien käyttö tai osuus tuotteissa, mukaan lukien kriittiset raaka-aineet.

2. Määrittäessään 1 kohdassa tarkoitettuja kiertotaloutta koskevia kriteerejä asianomaisten viranomaisten on käytettävä unionin lainsäädännössä säädettyjä menetelmiä, jotka koskevat erityisesti tämän täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaan kuuluvia nettonollateknologioita, jos tällaisia menetelmiä on saatavilla. Jos tällaisia menetelmiä ei ole säädetty tai niihin ei viitata unionin lainsäädännössä, asianomaisten viranomaisten on käytettävä kansainvälisissä standardeissa vahvistettuja menetelmiä, jos niitä on saatavilla.

10 artikla

Ympäristökestävyys – biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuva vaikutus

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta nettonollateknologioiden käytön biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvaan vaikutukseen liittyvien kriteerien perusteella, niiden on käytettävä esivalinta- tai valintakriteereitä tai niiden yhdistelmää sen arvioimiseksi, miten hanke edistää nettonollateknologioiden biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien vaikutusten parantamista niiden asennus-, käyttö- ja käytöstäpoistovaiheissa 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

2. Jos asianomaiset viranomaiset soveltavat esivalintakriteerinä nettonollateknologioiden vaikutusta biologiseen monimuotoisuuteen, kriteerin on sisällettävä seuraavat osatekijät:

a) järjestelmä, jolla seurataan laitoksen biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvia myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia laitoksen asennus-, käyttö- ja käytöstäpoistovaiheen aikana;

b) sitoumus ottaa käyttöön mukautuvia ratkaisuja, joilla lievennetään mahdollisia biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ja jotka on yksilöity tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU ([29]) ja/tai neuvoston direktiivin 92/43/ETY ([30]) sekä tämän kohdan a alakohdan nojalla tehdyissä ympäristöarvioinneissa, ja varmistaa sellaisten ratkaisujen toimivuus, joilla edistetään biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvaa myönteistä vaikutusta, jos tällaisia ratkaisuja otetaan käyttöön.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetun järjestelmän on seurattava vaikutuksia maanpinnalla, maanpinnan yläpuolella, maaperässä, vesissä, merenpohjassa, merenpohjan yläpuolella ja merenpinnan yläpuolella, mukaan lukien melu ja pilaantuminen, siltä osin kuin se on merkityksellistä kyseessä olevan teknologian kannalta.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetun järjestelmän keräämät data ja tiedot on jaettava vähintään tiedeyhteisön ja viranomaisten kanssa, paitsi jos tiedot ovat kaupallisesti arkaluonteisia.

3. Jos asianomaiset viranomaiset käyttävät valintakriteerinä nettonollateknologioiden biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvaa vaikutusta, kriteerissä on edellytettävä positiivista nettovaikutusta biologiseen monimuotoisuuteen ([31]), jos viranomainen katsoo sen merkitykselliseksi, yhdellä tai useammalla seuraavista aloista:

a) luontotyyppien tai lajien tai molempien suojelu direktiivin 92/43/ETY mukaisesti;

b) luonnonvaraisten lintujen ja niiden elinympäristöjen suojelu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY ([32]) mukaisesti;

c) ekosysteemien ennallistaminen asetuksen (EU) 2024/1991 mukaisesti;

d) merellä sijaitsevien laitteistojen osalta ympäristön hyvän tilan saavuttaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY ([33]) mukaisesti;

e) vesien hyvän tilan saavuttaminen direktiivin 2000/60/EY mukaisesti.

Toimenpiteet tämän kriteerin täyttämiseksi voidaan toteuttaa laitoksessa tai muualla.

11 artikla

Ympäristökestävyys – energiatehokkuus

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta energiatehokkuuskriteerien perusteella, niiden on käytettävä esivalinta- tai valintakriteeriä tai niiden yhdistelmää, jossa yksilöidään tuotteet, joiden energiatehokkuutta on arvioitava, ja kunkin tuotteen osalta sovellettava arviointimenetelmä. Energiatehokkuus on mitattava ja arvioitava kyseistä tuotetta koskevien unionin lainsäädännössä säädettyjen menetelmien perusteella, jos sellaisia on saatavilla.

2. Jos tuote kuuluu asetuksen (EU) 2017/1369, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/30/EU ([34]) tai niihin liittyvän komission täytäntöönpanosäädöksen nojalla annetun delegoidun säädöksen soveltamisalaan, 1 kohdassa tarkoitetun kriteerin on oltava asetuksen (EU) 2017/1369 7 artiklan 2 kohdassa vahvistetun kriteerin mukainen.

([29]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

([30]) Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([31]) Biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvat positiiviset nettovaikutukset ovat suojelu-/ennallistamistuloksia, jotka täydentävät kompensoivia toimenpiteitä eli toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on kompensoida hankkeesta aiheutuvia biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvia väistämättömiä haittavaikutuksia sen jälkeen, kun asianmukaiset ehkäisy- ja lieventämistoimenpiteet on toteutettu.

([32]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([33]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiapuitedirektiivi) (EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([34]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/30/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, energiaan liittyvien tuotteiden energian ja muiden voimavarojen kulutuksen osoittamisesta merkinnöin ja yhdenmukaisin tuotetiedoin (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj).

3. Jos 2 kohdan soveltamisalaan kuulumaton tuote kuuluu direktiivin 2009/125/EY nojalla hyväksytyn täytäntöönpanotoimenpiteen soveltamisalaan, kriteerissä on viitattava tuotteisiin, jotka vastaavat kyseisessä täytäntöönpanotoimenpiteessä määriteltyjä energiatehokkuuden viitearvoja.

4. Jos tuote ei kuulu 2 tai 3 kohdan soveltamisalaan, energiatehokkuus on mitattava ja arvioitava muiden unionin lainsäädännössä säädettyjen menetelmien perusteella, jos sellaisia on saatavilla.

5. Jos unionin lainsäädännössä ei säädetä sopivista menetelmistä eikä 4 kohtaa sovelleta, energiatehokkuus on mitattava ja arvioitava kansainvälisten standardien perusteella.

12 artikla

Ympäristökestävyys – tehokas vedenkäyttö ja veden pilaantumista estävät ratkaisut

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta veteen liittyvän kriteerin perusteella, niiden on käytettävä esivalinta- tai valintakriteeriä tai niiden yhdistelmää sen arvioimiseksi, miten hankkeen toiminta edistää vesistöjen tilan säilyttämistä ja tarvittaessa parantamista.

2. Jos asianomaiset viranomaiset soveltavat esivalintakriteerinä nettonollateknologioiden veteen liittyvää vaikutusta, kriteerin on sisällettävä seuraavat osatekijät:

a) järjestelmä, jolla seurataan laitoksen vesiin kohdistuvia myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia sen elinkaaren kaikissa merkityksellisissä vaiheissa;

b) sitoumus ottaa käyttöön mukautuvia ratkaisuja, joilla vältetään vesien tilaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset, ja varmistaa sellaisten ratkaisujen toimivuus, joilla tarvittaessa tuotetaan myönteisiä vaikutuksia, ja edistää vesien hyvän tilan säilyttämistä tai saavuttamista a alakohdassa tarkoitetun seurantajärjestelmän osoittamalla tavalla;

3. Jos asianomaiset viranomaiset soveltavat valintakriteerinä nettonollateknologioiden veteen liittyvää vaikutusta, kriteerissä on edellytettävä positiivisia vaikutuksia direktiivin 2000/60/EY mukaisen vesien hyvän laadun ja määrän saavuttamiseen tai ylläpitämiseen.

13 artikla

Ympäristökestävyys – pilaantuminen

Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta pilaantumiseen liittyvän kriteerin perusteella, niiden on käytettävä esivalinta- tai valintakriteeriä tai niiden yhdistelmää sen arvioimiseksi, miten hanke edistää muun kuin kasvihuonekaasujen aiheuttaman pilaantumisen vähentämistä asennus-, käyttö- ja käytöstäpoistovaiheissa. Asiaankuuluvat menetelmät, kynnysarvot ja vaatimustenmukaisuusmekanismit on määriteltävä unionin lainsäädännön mukaisesti ja sen perusteella, jos sellaista on saatavilla, ottaen tarvittaessa huomioon delegoidun asetuksen (EU) 2023/2486 lisäyksessä C vahvistetut kriteerit.

14 artikla

Kestävyyttä edistävä vaikutus: innovointi

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta innovointia koskevan kriteerien perusteella, niiden on tarvittaessa erotettava toisistaan

a) puhtaat innovaatiohuutokaupat, joissa nimenomaisesti keskitytään uusien teknologioiden tai ratkaisujen edistämiseen, ja

b) huutokaupat, joissa ei nimenomaisesti keskitytä innovointiin huutokaupan tärkeimpänä näkökohtana.

Molemman tyyppisissä huutokaupoissa käytettäviin innovointia koskeviin esivalinta- tai valintakriteereihin on sisällyttävä vaatimus, jonka mukaan kaikkien hankkeiden on saavutettava keskeisissä suorituskykyindikaattoreissa vähimmäistason parannus, joka ylittää markkinoilla jo olevien teknologioiden ja ratkaisujen viimeisimmän kehityksen ja on merkityksellinen suhteessa sen huutokaupan kohteeseen, johon ne osallistuvat.

2. Edellä 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen vaatimusten lisäksi 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen huutokauppojen vaikutusta innovointiin on arvioitava esivalintakriteerien avulla ottamalla käyttöön vaatimus, jonka mukaan kaikilla hankkeilla on oltava tietty kypsyysaste. Tämäntyyppisissä huutokaupoissa asianomaisten viranomaisten on asetettava lisävaatimuksia, joilla tarjouskilpailun voittanut tarjoaja velvoitetaan levittämään tietoa hankkeen innovatiivisista tuloksista tai tarjoamaan lisenssejä teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattuihin tutkimustuloksiin ja kehityshankkeisiin markkinahintaan ja ilman yksinoikeutta ja syrjimättömästi niistä kiinnostuneiden käyttöön ETA-alueella.

3. Edellä 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen vaatimusten lisäksi 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen huutokauppojen vaikutusta innovointiin voidaan arvioida esivalintakriteerien avulla ottamalla käyttöön vaatimus, jonka mukaan kaikilla hankkeilla on oltava tietty kypsyysaste. Tämäntyyppisissä huutokaupoissa asianomaiset viranomaiset voivat myös asettaa lisävaatimuksia, jotka koskevat käytäntöjä, joiden mukaisesti levitetään tietoa hankkeen innovatiivisista tuloksista, tai käytäntöjä, joiden mukaisesti tarjotaan lisenssejä teollis- ja tekijänoikeuksilla suojattuihin tutkimustuloksiin ja kehityshankkeisiin markkinahintaan ja ilman yksinoikeutta ja syrjimättömästi niistä kiinnostuneiden käyttöön ETA-alueella.

4. Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetussa huutokaupassa ehdotetun innovaation kypsyysastetta on tarvittaessa arvioitava uskottavilla ja vakiintuneilla menetelmillä, kuten viittaamalla teknologisen valmiuden tasoon.

15 artikla

Kestävyyttä edistävä vaikutus: energiajärjestelmän integrointi

1. Kun asianomaiset viranomaiset päättävät arvioida asetuksen (EU) 2024/1735 26 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua huutokaupan kestävyyttä edistävää vaikutusta energiajärjestelmän integrointia koskevan kriteerien perusteella, niiden on otettava huomioon osallistuvien hankkeiden vaikutus niiden käytöstä johtuviin järjestelmän tarpeisiin vastaamiseen ajallisen joustavuuden, sijaintivaikutusten ja energiankantajien välisten yhteyksien perusteella 2, 3 ja 4 kohdassa säädetyin edellytyksin.

2. Osallistuvan hankkeen ajallista joustavuutta on arvioitava ottaen huomioon ratkaisut, joita ehdotetaan joko uusina investointeina tai kolmansien osapuolten kautta tehtävinä hankintoina, erityisesti useiden uusiutuvan energian tuotantoteknologioiden yhdistelmänä, tuotanto-omaisuuden ja sähkön varastointiomaisuuden yhdistelmänä tai tuotanto-omaisuuden ja kysyntäomaisuuden tai -ratkaisujen yhdistelmänä. Ellei se ole asianmukaisesti perusteltua, arvioinnissa ei saa sulkea pois mitään teknologiaa, jolla voidaan vastata tunnistettuihin järjestelmän tarpeisiin.

3. Osallistuvan hankkeen sijaintivaikutusta järjestelmän tarpeisiin on arvioitava ottaen huomioon hankkeen merkityksellisten ominaisuuksien yhdistelmä, mukaan lukien hankkeen ajallinen tuotantoprofiili tai tuotantokapasiteetti, sekä sijaintipaikan ja verkkoliitäntäpisteen valinta, ottaen samalla huomioon verkon suunnittelu.

4. Osallistuvan hankkeen kykyä luoda yhteyksiä energiankantajien välille on arvioitava ottaen huomioon, miten hyvin siinä voidaan siirtää uusiutuvaa energiaa yhdestä energiankantajasta toiseen, ja erityisesti se, sisältyykö siihen tuotanto-omaisuuden ja energian muuntamiseen käytettävien omaisuuserien yhdistelmä.

V LUKU

ARVIOINTI JA KRITEERIEN NOUDATTAMINEN

16 artikla

Huutokauppojen esivalinta- tai valintakriteereiden arviointi ja kriteerien täyttämiseen liittyvät näkökohdat

1. Asianomaisten viranomaisten on määriteltävä läpinäkyvä, objektiivinen ja syrjimätön menetelmä, jolla tarjouksia arvioidaan suhteessa valittuihin muihin kuin hintakriteereihin, erityisesti arvioimalla kriteereitä määrällisesti ennen tarjousmenettelyä laaditun ja julkaistun pisteytysmenetelmän perusteella. Jos määrällinen arviointi ei ole mahdollinen, voidaan säätää muiden kuin hintakriteerien laadullisesta arvioinnista, jos se on perusteltua tavoiteltujen julkisen politiikan tavoitteiden kannalta ja jos se on suunniteltu tavalla, joka vähentää sekä hallinnollista rasitetta että oikeusriitojen riskiä. Ennen tarjousten arviointimenetelmien suunnittelua on kuultava sidosryhmiä ja asiantuntijoita ja ne on laadittava yhteistyössä näiden tahojen kanssa. Jos toimivaltaisilla viranomaisilla ei ole riittävästi tietoa pisteytysmenetelmän laatimiseksi etukäteen, tietyn näkökohdan pisteytys voidaan määrittää myös ottamalla vertailukohdaksi hakija, joka on tehnyt korkeimman tarjouksen kyseisen muun kuin hintakriteerin osalta. Tällaisessa tapauksessa on otettava käyttöön toimenpiteitä strategisten tarjousten rajoittamiseksi.

2. Kaikkien huutokauppaan osallistuvien tarjoajien on tarjouksen tekohetkellä tai ennen sitä sitouduttava noudattamaan tarjoukseensa sisältyviä huutokauppavaatimuksia ja -eritelmiä. Asianomaisten viranomaisten on päätettävä, milloin tarjoajien on osoitettava muiden kuin hintakriteerien täyttyminen, mikä voi tarvittaessa tapahtua eri ajankohtina hankkeen koko elinkaaren aikana.

3. Lukuun ottamatta tarjoajia, jotka katsotaan luonnollisiksi henkilöiksi, yrityksiksi, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määritelty mainitun direktiivin 19 a ja 29 a artiklassa ja niiden myöhemmissä muutoksissa, tai direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan 16 kohdassa määritellyiksi uusiutuvan energian yhteisöiksi, 4 artiklassa tarkoitettujen kriteerien täyttymistä on arvioitava riippumattomien kolmansien osapuolten varmentamien asiaa koskevien selvitysten perusteella. Tarjoajat, joihin sovelletaan direktiivin 2013/34/EU mukaista kestävyysraportointia, voivat esittää asiaankuuluvat tiedot siitä, miten ne noudattavat 4 artiklan vaatimuksia, käyttäen mainitussa direktiivissä tälle raportoinnille säädettyä muotoa.

4. Edellä 5 artiklassa tarkoitettujen kriteerien täyttymistä on arvioitava vaatimalla tarjoajia esittämään tarjoushanketta koskeva kyberturvallisuussuunnitelma ja päivittämään sitä säännöllisesti hankkeen toteutuksen ajan.

5. Edellä 7 artiklassa tarkoitettujen kriteerien täyttymistä on arvioitava vaatimalla tarjoajia toimittamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ([35]) mukaiset tulliasiakirjat, jos ne ovat saatavilla, ja muut asiaankuuluvat asiakirjat, joista käy ilmi nettonollateknologian tai sen pääasiallisten erityisten komponenttien alkuperä tai kokoonpanopaikka, mukaan lukien laskut tai muut keinot.

6. Muita kuin hintakriteerejä käyttävien asianomaisten viranomaisten on varmistettava, että niitä noudatetaan.

7. Asianomaisten viranomaisten on vaadittava tarjoajia esittämään asianmukaiset vakuudet, kuten tarjousvakuudet, urakkatakaukset ja suoritustakuut, joilla varmistetaan tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien, huutokauppaeritelmissä vahvistettujen kriteerien noudattaminen.

8. Määrittäessään 7 kohdassa tarkoitettujen vakuuksien tasoa asianomaisten viranomaisten on otettava huomioon myös sellaiset näkökohdat kuin hankkeen kustannukset, hankkeen riskit, hankkeen kapasiteetti, tämän kapasiteetin arvo energiajärjestelmälle, teknologian kypsyysaste, huutokaupassa edellytetty innovaatioaste, muut merkitykselliset markkinaolosuhteet ja rikkomisen luonne. Vakuuksien tason on oltava riittävän korkea, jotta voidaan estää tarjousstrategiat, joiden tarkoituksena on olla noudattamatta muita kuin hintakriteerejä.

([35]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

17 artikla

Seuraamukset

1. Asianomaisten viranomaisten on määrättävä seuraamuksia tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien kriteerien noudattamatta jättämisestä. Nämä seuraamukset voivat olla muodoltaan erilaisia, kuten kiinteämääräiset hyvitykset, päiväkohtaiset sakot, tuen alentaminen tai poistaminen tai tulevien huutokauppakierrosten ulkopuolelle sulkeminen.

2. Määrittäessään 1 kohdassa tarkoitettujen seuraamusten tasoa asianomaisten viranomaisten on otettava huomioon myös sellaiset näkökohdat kuin hankkeen kustannukset, hankkeen riskit, hankkeen kapasiteetti, tämän kapasiteetin arvo energiajärjestelmälle, teknologian kypsyysaste, huutokaupassa edellytetty innovaatioaste, muut merkitykselliset markkinaolosuhteet ja rikkomisen luonne. Seuraamusten tason on oltava riittävän korkea, jotta voidaan estää tarjousstrategiat, joiden tarkoituksena on olla noudattamatta muita kuin hintakriteerejä.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

18 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 23 päivänä toukokuuta 2025.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN